

SAMEN VOOR DUURZAAM BEHEER

MAAIMACHINES

Deze fiche biedt een beknopt overzicht van de mogelijkheden voor ecologisch graslandbeheer. Een grasland is een (semi-)open gebied waarvan de vegetatie voornamelijk bestaat uit diverse grassen en kruiden.

WAAROM MAAIMACHINES?

In een soortenrijk grasland is de vegetatie doorgaans hoger en gevarieerder dan in een strak gemaaid gazon. Voor het beheer van zulke graslanden volstaat een gewone grasmaaier niet. Eigenaars of beheerders beschikken vaak niet over de geschikte machines of werktuigen om het juiste beheer uit te voeren.

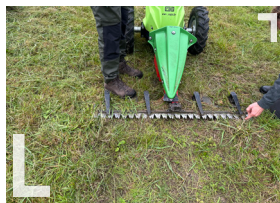
Doorheen de recente geschiedenis zijn er tal van creatieve, soms minder effectieve, maaimachines ontwikkeld om het beheer te mechaniseren. Het doel is steeds efficiënter te kunnen werken: met minder fysieke inspanning kunnen grotere oppervlakten worden beheerd.

Wie kiest voor ecologisch of natuurgericht beheer van graslanden, heeft verschillende opties. Niet alleen het gewenste resultaat, maar ook de terreineigenschappen en weersomstandigheden zijn bepalend. Vooral deze factoren beïnvloeden de keuze van het meest geschikte werktuig of maaimachine. Traditionele hooilanden in West-Europa liggen vaak op schrale, natte gronden. Dit beperkt het aantal mogelijke maaisneden en verkort de periode waarin het beheer kan worden uitgevoerd. Ook in intensief beheerde graslanden kunnen ruigere randen een meerwaarde zijn. Door deze stroken 1 tot 3 keer per jaar te maaien en het maaisel af te voeren, ontstaat op termijn verschraling. Dit biedt kansen aan kruiden en bloeiende planten die in bemeste of vaak gemaaide graslanden geen ruimte krijgen.

AFVOER VAN MAAISEL

Om soortenrijke graslanden te behouden of te verschralen, wordt het maaisel afgevoerd – vers of gedroogd. Verse vegetatie bevat tot 80% water, wat zorgt voor veel gewicht en volume, maar afvoer kan in één bewerking. Gedroogd maaisel is lichter en compacter, maar vergt meerdere bewerkingen om hooi te worden.

Het keren van maaisel gebeurt met een band- of cirkelhooikeerder, of handmatig bij kleine hoeveelheden. Tijdens het drogen kunnen zaden en kleine dieren zich nog verspreiden, wat bij directe afvoer van vers maaisel niet gebeurt.

Knotwilg

Bandhooikeerder

Schijventrommel

OVERZICHT MAAI- EN BEHEERMACHINES

TYPE GEREEDSCHAP OF MACHINE	VOORDELEN	NADELEN
ZEIS	<ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Stil in gebruik • Faunavriendelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysiek zwaar • Laag rendement (kleine oppervlaktes) • Vereist specifieke vaardigheden
BOSMAAIER	<ul style="list-style-type: none"> • Wendbaar • Veelzijdige opzetstukken • Geluidsarm bij accu • Maaisel ligt in rijen 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysiek belastend • Laag rendement • Luidruchtig bij benzine • Risico op rondvliegend materiaal
KLEINE TRACTOR/ TWEEWIELIGE WERKBALK	<ul style="list-style-type: none"> • Comfortabel • Grotere oppervlaktes • Transporteerbaar • Meerdere toepassingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Duur in aanschaf • Beperkt op natte bodem • Minder wendbaar • Vaste werkbreedte
MESSENBALK	<ul style="list-style-type: none"> • Minimale verstoring • Licht gewicht • Faunavriendelijk • Geschikt voor hogere vegetatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel trillingen • Niet geschikt voor oneffen terrein • Lage rijnsnelheid • Vereist nauwkeurige afstelling
TROMMELMAAIER	<ul style="list-style-type: none"> • Hoog rendement • Werkt op oneffen terrein • Maaisel in rijen • Robuust toestel 	<ul style="list-style-type: none"> • Behoorlijke verstoring • Zwaar/veel vermogen nodig • Beperkt bij hoge vegetatie
SCHIJVENMAAIER	<ul style="list-style-type: none"> • Hoog rendement • Minder kans op verstopping • Geschikt voor hogere vegetatie en oneffen terrein 	<ul style="list-style-type: none"> • Verstoort fauna • Enkel bruikbaar met tractor • Zwaar en vermogenintensief"
GROTE TRACTOR/ KLEPELMAAIER	<ul style="list-style-type: none"> • Grote oppervlaktes • Oneffen terrein • Geschikt voor ruige vegetatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Sterke verstoring van fauna en zaden • Vegetatie wordt versnipperd • Bodemverdichting • Maaisel vermengd met bodemdeeltjes

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen

